

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 14-02-2018
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPLCT
Sagsnr.: 1800888
Dok. nr.: 540832

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 24. januar 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 469 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Flemming Møller Mortensen (S).

Spørgsmål nr. 469:

”Ministeren bedes anmode Sundhedsstyrelsen om at redegøre for og forholde sig til det nye svenske studie om alkoholforbrug, som blev omtalt i P1 Morgen den 24. januar 2018, og som efter omtalen viser, at selv et relativt lille alkoholforbrug i teenageårene kan føre til leversygdomme senere i livet. Sundhedsstyrelsen bedes endvidere oplyse, om studiet efter styrelsens vurdering bør føre til politiske tiltag på området.”

Svar:

. / . Der henvises i spørgsmålet til et svensk studie om alkoholforbrug omtalt i P1 Morgen den 24. januar 2018. Jeg har til min besvarelse vedlagt det studie, som svaret omhandler.

Sundheds- og Ældreministeriet har jf. spørgsmålet indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, som jeg kan henholde mig til. Sundhedsstyrelsen har oplyst følgende:

”Sundhedsstyrelsen har bedt Statens Institut for Folkesundhed (SIF) redegøre for det svenske studie. Herudover anmodede Sundhedsstyrelsen om, at SIF ligeledes redegjorde for, om det er ny viden, eller om der er lignende undersøgelser, som er gennemført tidligere, og om det svenske studie i sig selv sætter spørgsmålstegn ved Sundhedsstyrelsens anbefalinger.

Statens Institut for Folkesundhed skriver i den forbindelse, at *”Studiet baseres på en meget stor og grundig undersøgelse af 43.000 svenske mænd, der ved deres session har besvaret en lang række spørgsmål inkl alkoholforbrug og blev fulgt i næsten 38 år i sygdomsregistre. Dette såkaldte kohortedesign eller follow-up-studie er velegnet til at undersøge betydningen af risikofaktorer, som for eksempel højt alkoholforbrug over tid for udvikling af sygdom, for eksempel leversygdom.*

I undersøgelsen udviklede 383 mænd svær leversygdom i løbet af de næsten 38 år, de blev fulgt op. Man fandt en stigende risiko for skrumpelever med stigende alkoholforbrug. Stigningen var næsten lineær, hvilket vil sige, at et relativt lavt forbrug gav en let øget risiko for skrumpelever, mens et højt alkoholforbrug som for eksempel 8 genstande om dagen gav en stærkt forhøjet risiko for skrumpelever.

Studiet ligner på mange måder adskillige andre undersøgelser fra den internationale litteratur, inklusive danske studier. Som eksempler på disse nævnes et relativt nyt ("Alcohol drinking pattern and risk of alcoholic liver cirrhosis: a prospective cohort study." af Askgaard G, Grønbaek M, et al. i *Journal of Hepatology* 2015;62:1061-1067), samt et noget ældre (Prediction of risk of liver disease in relation to alcohol intake, sex and age: A prospective population study." af Becker U, Deis A, et al. i *Journal of Hepatology* 1996;23:1025-9). Begge disse danske studier finder en øget risiko for alkoholisk leversygdom og skrumpeliver ved et stigende alkoholforbrug, helt som det svenske af Hagström. Begge de danske studier tager udgangspunkt i noget ældre populationer (og viser i øvrigt denne meget stærke sammenhæng mellem alkohol og skrumpeliver for både mænd og kvinder), men princippet i at spørge til et alkoholforbrug på ét tidspunkt og se på udviklingen af svær leversygdom over tid er præcist det samme. Den svenske undersøgelse adskiller sig således ved at være lavet vedrørende 18-, 19- og 20-årige mænd, der er til session, og dermed er udsurgt om deres alkoholforbrug på dette tidspunkt.

Skrumpeliver opstår oftest først efter flere års ihærdigt alkoholforbrug, og for mange af disse unge mænds vedkommende sandsynligvis først i 40-60 årsalderen. Studiet er derfor en dygtig og meget god bekræftelse af tidligere fund nemlig, at et højt alkoholforbrug blandt voksne medfører høj risiko for skrumpeliver. Det man også kan konkludere fra studiet er, som vi også har set i andre undersøgelser, at dårlige alkoholvaner 'tracker' (hænger ved) igennem lange perioder henover et livsforløb, og altså også at det at have et højt forbrug i 18-årsalderen er en prædikator for et fortsat højt alkoholforbrug gennem en stor del af livet."

Det svenske studie bekræfter således eksisterende viden vedrørende den skadelige effekt af et højt alkoholforbrug, både i ungdommen og i voksenlivet. Sundhedsstyrelsens nuværende anbefalinger er baseret på denne viden, og det svenske studie giver dermed ikke sig selv anledning til at ændre på disse. Sundhedsstyrelsens anbefalinger vedr. mindreårige er fortsat:

- Børn og unge under 16 år anbefales ikke at drikke alkohol
- Unge mellem 16 og 18 år anbefales at drikke mindst muligt og stoppe før 5 genstande ved samme lejlighed

For voksne er Sundhedsstyrelsens udmelding, at der er lav risiko for at blive syg på grund af alkohol ved et forbrug på max 7 genstande om ugen for kvinder og max 14 genstande for mænd.

Der er fortsat en udfordring vedr. danske unges alkoholvaner og - kultur. De seneste år er danske unges fuldsksdebut udsendt, og alkoholforbruget er gået ned. Ikke desto mindre så drikker danske unge stadig langt mere end deres europæiske jævnaldrende.

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at der arbejdes målrettet med forebyggelsesinitiativer, der har fokus på at begrænse tilgængeligheden til alkohol, såsom højere priser og alkoholpolitikker på ungdomsuddannelser. Derudover anbefaler Sundhedsstyrelsen, samarbejdet mellem kommuner, politi, restaurationsbranchen og uddannelsesinstitutioner om ansvarlig udsænkning¹ styrkes yderligere og udbredes til alle kommuner/politikredse.

---

¹ Anbefalinger til kommunerne ift. unge og alkohol: <https://www.sst.dk/da/kampagner/~media/4AF74095727F4A0C9BF78115276C326A.ashx>

Det er ligeledes forsat relevant at øge forældreinddragelse i forhold til unges alkoholkultur, også for unge der er startet på en ungdomsuddannelse, ligesom der er behov for at sætte alkoholens betydning i festkulturen til debat². ”

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Laura Thordahl

---

² <https://www.sst.dk/da/kampagner/alkohol-meget-mere-med>